مشکلات بیمه‌ای خود را به ما بگویید

یکی ازدغدغه‌ها و مشکلات سازمان‌های بیمه‌ای، نداشتن آگاهی یا اطلاعات ناکافی کسانی است که از خدمات این سازمان‌ها استفاده می کنند. استفاده از مشاوره کارشناسان بهترین راه برای رفع این مشکل و صرفه‌جویی در هزینه و وقت است. «پرسش» جایی است که شما می‌توانید سوالات مرتبط با بیمه، حقوق و مقررات کار ، همچنین مشکلاتی که احیانا در جریان مراجعه به شعب تامین اجتماعی با آن رو به‌رو شده‌اید را با مشاوران هفته‌نامه آتیه‌نو در میان بگذارید و پاسخ آن را در همین صفحه بخوانید.

پرسش
آنچه می‌خواهید از بیمه و کار بدانید
یکشنبه ● ۹ دی ۱۳۹۷ ● شماره صد و هشتاد و چهار
ATIYEHNO

مشاور آتیه‌نو پاسخ می‌دهد

شرایط برقراری مستمری بازماندگان

محمد حاجی‌بابایی
کارشناس تامین اجتماعی

بر اساس ماده ۸۰ قانون تامین اجتماعی بازماندگان واجد شرایط بیمه‌شده متوفی در هر یک از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند کرد:
۱- در صورت فوت بیمه‌شده بازنشسته.
۲ -در صورت فوت بیمه‌شده ازکارافتاده کلی مستمری‌بگیر.
۳- در صورت فوت بیمه‌شده‌ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل یک‌سال سابقه‌پرداخت حق‌بیمه داشته باشد و ظرف یک‌سال قبل از تاریخ فوت نیز حداقل ۹۰ روز سابقه پرداخت حق‌بیمه داشته باشد، البته چنانچه بیمه‌شده‌ای فاقد شرایط این بند باشد، ولی حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه قبل از تاریخ فوت داشته باشد برای بازماندگان وی مستمری بازماندگان برقرار می‌شود. توضیح آنکه در هریک از حالات فوق مستمری بازماندگان از تاریخ فوت بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر و در مورد بندهای ۲ و ۳ با رعایت ماده ۱۱۱ قانون تامین اجتماعی برقرار خواهد شد، یعنی میزان مستمری ماهانه بازماندگان از حداقل دستمزد ماهانه هر سال کمتر نخواهد بود.
در این شماره ضمن پاسخ به چند سوال، به توضیحاتی در خصوص نحوه و شرایط برقراری مستمری بازماندگان می‌پردازیم.

■ **شوهر این‌جانب در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۹ با داشتن حدود ۴ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه مرحوم شد. اما همسرم حدود ۲ سال قبل از تاریخ فوت، تمام‌وقت در یک مرغداری کار می کرد که کارفرمای وی حق‌بیمه همسرم را به تامین‌اجتماعی واریز نکرده بود. وقتی برای برقراری مستمری بازماندگان به شعبه بیمه‌پردازی شوهرم مراجعه کردم به من گفتند به‌علت نداشتن شرایط بند ۳ ماده ۸۰ قانون، مستمری بازماندگان برقرار نمی‌شود. این‌جانب پس از حدود ۳ سال پیگیری موفق شدم رای قطعی دیوان عدالت اداری را مبنی بر تایید اشتغال وی و الزام تامین‌اجتماعی به پذیرش سوابق اشتغال حدود ۲ سال او در مرغداری بگیرم. این‌بار با وجود داشتن شرایط ماده ۸۰ قانون تامین‌اجتماعی جهت برقراری مستمری بازماندگان، به من گفتند این مستمری از تاریخ قطعی‌شدن رای دیوان و واریز حق‌بیمه متعلقه توسط کارفرما از تاریخ ۱۳۹۷/۴/۶ برقرار می‌شود. حال با این شرایط، مستمری بازماندگان برای اینجانب و فرزندانم از چه تاریخی باید برقرار شود؟**

همان طور که در مقدمه این نوشتار گفته شد مستمری بازماندگان در صورت داشتن شرایط بند ۳ ماده ۸۰ قانون تامین‌اجتماعی برای بیمه‌شده فوت‌شده از تاریخ وفات بیمه‌شده با رعایت ماده ۱۱۱ قانون برقرار می‌شود و این موضوع ارتباطی به تاریخ قطعی شدن رای دیوان عدالت اداری یا تاریخ واریز حق‌بیمه توسط کارفرما برای پذیرش سوابق گذشته ندارد، بنابراین مستمری بازماندگان برای شما باید از تاریخ ۱۳۹۴/۶/۹ برقرار شده و جمع کل مستمری‌های ماهانه و مزایای جانبی از تاریخ فوت تاکنون پرداخت شود.

■ **آیا برای بازماندگان بیمه‌شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار، فوت کرده و تنها ۶۸ روز سابقه قبل از تاریخ فوت دارد، مستمری بازماندگان برقرار می‌شود؟**

بله، در مورد حوادث ناشی از کار، دارا بودن شرایط بند ۳ ماده ۸۰ قانون تامین‌اجتماعی الزامی نیست و حتی اگر بیمه‌شده‌ای در روز اول اشتغال به‌کار خود در اثر حادثه ناشی از کار فوت کند و این موضوع به تایید بازرسان تامین‌اجتماعی برسد، برای بازماندگان وی مستمری بازماندگان با رعایت ماده ۱۱۱ قانون (ترمیم مستمری ماهانه به حداقل دستمزد ماهانه سال) برقرار می‌شود. البته در این حالت تمامی خسارت وارد شده به تامین‌اجتماعی به نسبت تقصیر کارفرما در ایجاد حادثه منجر به فوت بیمه‌شده در اجرای ماده ۶۶ قانون تامین‌اجتماعی محاسبه و از کارفرما مطالبه می‌شود.

■ **میزان مستمری بازماندگان بیمه‌شدگانی که دارای شرایط بند ۳ ماده ۸۰ تامین‌اجتماعی هستند (داشتن حداقل ۳۶۵ روز سابقه ظرف ۱۰سال قبل از تاریخ فوت و نیز داشتن حداقل ۹۰ روز سابقه پرداخت حق‌بیمه ظرف یک‌سال قبل از تاریخ فوت) چقدر است؟**

در مورد این گروه از بیمه‌شدگان ابتدا متوسط دستمزد ماهانه به شکل زیر محاسبه می شود:

جمع دستمزد مشمول کسر حق‌بیمه ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ فوت بر تعداد روزهای کارکرد (سابقه) ظرف ۷۲۰روز قبل از تاریخ فوت تقسیم شده و حاصل آن در عدد ۳۰ ضرب می‌شود. سپس مستمری بازماندگان با فرمول زیر محاسبه می‌شود:

مستمری بازماندگان= ۳۰ تقسیم بر (مدت کل سابقه به سال*متوسط دستمزد ماهانه)

که این مستمری در هر حال از حداقل دستمزد ماهانه در هر سال کمتر نیست.

■ **میزان مستمری بازماندگان بیمه‌شدگانی که فاقد شرایط بند ۳ ماده ۸۰ قانون بوده، ولی حداقل ۲۰سال سابقه پرداخت حق‌بیمه قبل از تاریخ فوت خود دارند، چقدر است؟**

در مورد این گروه از بیمه‌شدگان ابتدا متوسط دستمزد ماهانه به شکل زیر محاسبه می‌شود:

مجموع دستمزد مشمول کسر حق‌بیمه در آخرین ۲ سال (۷۳۰ یا ۷۳۱ روز) قبل از تاریخ فوت تقسیم بر عدد ۲۴.

سپس مستمری بازماندگان با فرمول زیر محاسبه می‌شود:

مستمری بازماندگان= ۳۰ تقسیم بر (مدت کل سابقه به سال*متوسط دستمزد ماهانه)

که این مستمری نیز در هر حال از حداقل دستمزد ماهانه در هر سال کمتر نیست.

البته فرق محاسبه متوسط دستمزد ماهانه در این سوال و سوال قبل این است که در محاسبه متوسط دستمزد ماهانه در سوال قبل، صرفاً ۷۲۰ روز از تاریخ فوت به عقب برگشته و در این دوره جمع دستمزد را بر تعداد روزهای کارکرد تقسیم می‌کنند در حالی که در این سوال برای محاسبه متوسط دستمزد ماهانه از تاریخ فوت آن‌قدر به عقب برمی‌گردند تا دو سال سابقه تکمیل شده و سپس جمع دستمزد این دو سال را بر عدد ۲۴ تقسیم می‌کنند که با این دو روش محاسبه در برخی موارد متوسط دستمزد ماهانه حالت اول بیشتر از متوسط دستمزد ماهانه حالت دوم می‌شود.

در مورد حوادث ناشی از کار، دارا بودن شرایط بند ۳ ماده ۸۰ قانون تامین اجتماعی الزامی نیست.

شرح جدول شماره ۱۸۲

طراح: حمیدرضا عبدالوند

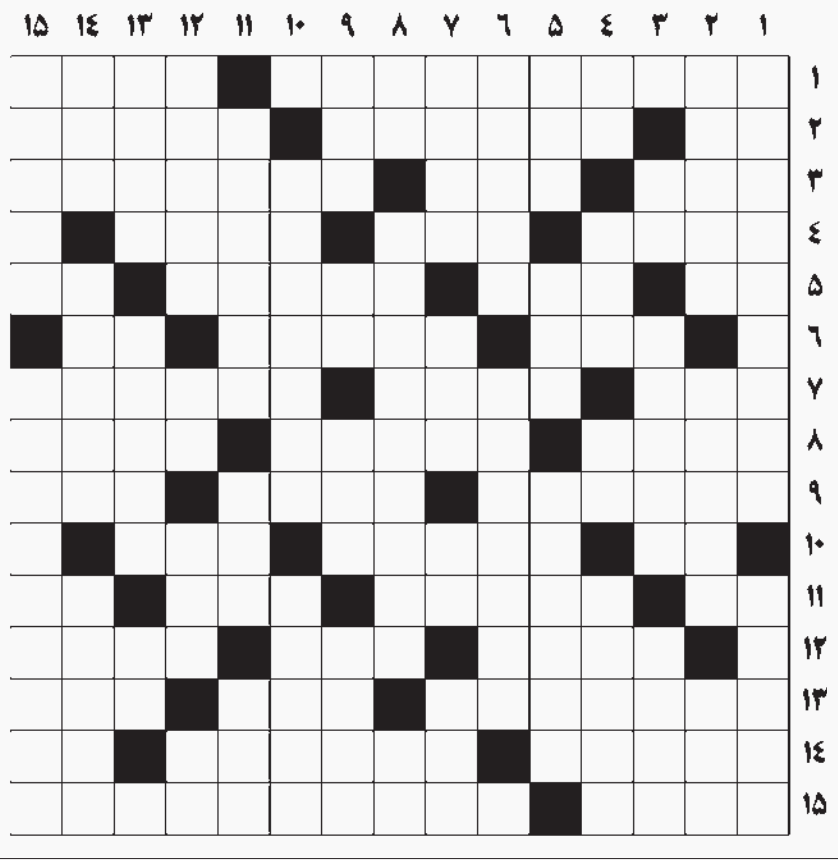

افقی
۱- از لیست یارانه‌بگیران امکان دارد حذف شوند - روزی‌رسان
۲- گیاهی پُرخار - فیلمی موزیکال اثر راب مارشال - بنیان‌گذار رشته شنای کرال
۳- دریاچه‌ای در کشور همسایه - مادر وطن - جاویدان
۴- اندام‌ها - شهری در آلمان- اندک
۵- عدد منفی- سنگ سیاه سیلیسی که خالصی طلا یا نقره را می‌آزمایند - فیلمی از البور استون و بازی جاش برولین در نقش جورج بوش، محصول ۲۰۰۸ آمریکا - قلم انگلیسی
۶- صفت چای- پارچه صاف از جنس ابریشم یا ریون با رویه براق و پشت مات- نتی در موسیقی
۷- وصله فرش- گذرگاه - شکل منحنی که پیوسته از یک نقطه یا قطب دور یا به آن نزدیک شود
۸ - رنگ خون - بندر ایرانی در خلیج‌فارس - زمانه‌ها
۹ - موسسه‌ای وابسته به سازمان ملل - زیر پای راننده است - پایتخت اروپایی
۱۰- منقار پرنده - آشغال - یاریگر
۱۱- نقیض خوب- اثری از یوهانا اشپیری و مشهورترین کتاب ادبی سوئیس- ساخت‌وساز مجرمانه - بزرگ‌ترین و مهم‌ترین رود ایتالیا با طول ۶۵۲ کیلومتر در شمال این کشور
۱۲- قلعه و بارو- حرف- ماشین تحریر
۱۳- موردپسند و دلخواه- مادر برف و باران - نیایش
۱۴- همانندی - پیدایش - از خواهران برونته
۱۵ - از شرکت‌های کلاهبردار- فیلمی از اصغر فرهادی که جزء ۱۰ فیلم سینمای داخلی و پرفروش اسپانیا در سال ۲۰۱۸ بوده است

عمودی
۱ - دیوان اشعاری از گوته - شکست خوردن
۲- هر ده قرن را گویند - واحد شمارش هواپیما- سنگینی
۳ - بوی نم- سرمربی تیم ملی فرانسه در جام‌جهانی ۲۰۱۰ - نوشیدنی
۴ - لش، گل‌ولای- اختراع دانشمند آمریکایی تیت در سال ۱۹۱۶ - امر به زیستن - خیمه بزرگ
۵- مرد زن مرده - گله گوسفند- نیمی از آمار زایمان‌ها را در ایران تشکیل می‌دهد
۶- یکی پس از دیگری - زبانزد دستوری، تابعی است غیر از صفت که متبوع خود را توضیح می‌دهد
۷ - پناهگاه - سرزمین بلقیس- اسم آذری - تله صیاد
۸ - جوی خون - سرکلانتری - از ادوات پرسشی
۹ - دسته نظامی در قدیم - خدای سنگی - صف و رسته - پیرایه انگشتر
۱۰ - یعنی گرانی و درشتی تن - از انرژی‌ها
۱۱ - داور کله طاس ایتالیایی! - روشن شدن - جوانمرد
۱۲ - از رسانه‌ها - رفوزه - مردم - نتی در موسیقی
۱۳ - افول - درجه‌ای نظامی - چون، برای آنکه
۱۴ - اشاره به نزدیک - پیراهن بافتنی - باشگاه لیگ برتری قزوین
۱۵ - از دخانیات که متاسفانه ۳۵درصد جمعیت زنان را به‌صورت دائمی یا تقننی به خود مشغول کرده- کتابی از علامه دهخدا

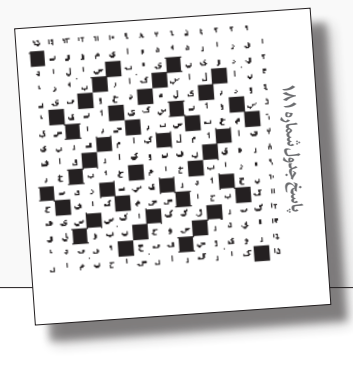

یادداشت

محمد اسماعیل‌زاده

لزوم تجدنظر در قوانین بیمه مشاغل سخت و زیان‌آور

چند وقت پیش جلو در منزل، یکی از دوستان دوران دبیرستانم را دیدم، بعد از کلی خوش‌وبش و یاد خاطرات ایام گذشته، از شغل همدیگر سوال کردیم، من گفتم در سازمان تامین‌اجتماعی مشغولم، شما چی؟ پاسخ جالبی داد: «بابا روزی ما دست شماست دیگه.» با تعجب پرسیدم یعنی چی؟ گفت آخه یک ماه پیش بازنشسته شدم. گفتم شما چطور؟ ماجرا را این‌گونه برایم تعریف کرد؛ بعد از بازنشستگی پدرش در مشاغل سخت و زیان‌آور به‌جای ایشان، در همان شرکت در بخش تاسیسات برق شروع به‌کار کردم. الان هم ۲۰سالش پُر شده و آن هم با استفاده از همین قانون به جرگه مستمری‌بگیران سازمان پیوسته.
سوال کردم: پدر چه کار می‌کند؟ گفت: پدرم از همان موقع در آژانس تاکسی‌سرویس مشغول به‌کار شده. به شوخی گفتم پدر و پسر عائله تامین‌اجتماعی شدید. گفتم با بازنشستگی درآمدت کم نمی‌شود، گفت نه آقا. در همان شرکت به‌صورت قرارداد ساعتی مشغول هستم. هم برای شرکت خوب است و هم برای من. درست هم می‌گفت با یک حساب سرانگشتی اگر این نیروی کار که ماهیانه حدود ۵ میلیون هزینه دارد بازنشسته شود و به‌صورت قراردادی در این کارگاه دوباره کار کند با قرارداد ماهیانه ۲میلیون تومان، اولاً شرکت حدود هزار و صد پنجاه تومان از حق‌بیمه پرداخت نمی‌کند، ثانیا، حداقل یک‌میلیون تومان هم سایر هزینه‌ها از جمله حق اولاد، مسکن و خواربار و سایر هزینه‌های رفاهی را ندارد، بنابراین شرکت همان نیروی کار خودش را به‌صورت مجانی در اختیار می‌گیرد و درآمد نیروی کار هم با همان شغل نسبت به قبل افزایش پیدا می‌کند.
این موضوع من را به یاد پرونده‌ای دیگر انداخت؛ زمانی که در یکی از شعب به‌عنوان کارشناس حوزه وصول حق‌بیمه (درآمد) مشغول به‌کار بودم با پرونده‌ای مواجه شدم که فردی موفق به گرفتن رای از دیوان عدالت اداری برای برقراری مستمری بازنشستگی مشاغل سخت و زیان‌آور شده بود که طبق رای، ایشان از ۷ سالگی در کارگاه خبازی پدر مرحومش با شغل شاطری مشغول به‌کار بوده. الان هم در همان کارگاه پدری اشتغال دارد. یاد مزاح یکی از بزرگان افتادم که می‌گفت یک نفر رفته خواستگاری، پرسیدن داماد چه کاره است؟ گفته بازنشسته تامین‌اجتماعی...
چطور یک نفر با قانون سخت و زیان‌آور بازنشسته می‌شود و بعد دوباره ۲۰ سال در یک شغل سخت و زیان‌آور دیگر (رانندگی) کار می‌کند یا در همان شغل قبلی شاغل می‌ماند؟ واقعا در راستای فرهنگ‌سازی برای بیمه‌شدگان و کارفرمایان و تقویت احساس مالکیت آن برای این صندوق چه باید کرد؟
آیا زمان اصلاح قانون یا حداقل اجرای درست تمامی بندهای قانون فعلی فرا نرسیده؟چرا برای قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان درکارگاه‌های مشمول قانون کار، فکری نمی‌شود؟

معاون دفتر مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی